

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

9 juni 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU EN NATUUR, LANDBOUW, VISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID EN RUIMTELIJKE ORDENING EN ONROEREND ERFGOED

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de regeling van de ruimtelijke ordening en vergunningen op militaire domeinen

Vraag om uitleg van mevrouw Stern Demeulenaere tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over zonevreemde waardevolle gebouwen

Vraag om uitleg van mevrouw Stern Demeulenaere tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de vereiste stedenbouwkundige vergunningen bij groepswooningbouw

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over het voortbestaan van enkele surf- en watersportclubs aan de Vlaamse kust en de relatie met de subsidiariteit in de ruimtelijke ordening

Vraag om uitleg van mevrouw Michèle Hostekint tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over publiek-private samenwerking bij het beheer van onroerend erfgoed

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over autonome gemeentebedrijven en monumentenzorg

Commissie voor Leefmilieu en Natuur,
Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed

Donderdag 9 juni 2005

Waarnemend voorzitter: de heer Erik Matthijs

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.17 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de regeling van de ruimtelijke ordening en vergunningen op militaire domeinen

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Heeren tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de regeling van de ruimtelijke ordening en vergunningen op militaire domeinen.

Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, mijn vraag is ingegeven door de ervaringen in de provincie. In Limburg zijn er nogal wat militaire domeinen en daar bestaat onduidelijkheid over. CD&V heeft een gelijkaardige vraag gesteld in het federale parlement aan de federale minister van Landsverdediging, de heer Flahaut.

Op de gewestplannen staan militaire domeinen ingekleurd als witte vlekken. Ze zijn met andere woorden niet ingekleurd. Ik ga er dan ook van uit dat ze niet onder de bevoegdheid Ruimtelijke Ordening vallen, want ze zijn niet geordend. Tenzij ik een interpretatiefout maak, maar daar moet u me dan maar op wijzen in uw antwoord.

Sinds enige tijd is er een heksenjacht op bouw-overtredingen van vzw's op militaire domeinen. In een recent afgeleverde weigering van een steden-

bouwkundige vergunning op militair domein aan een vzw die een concessie heeft op een beperkt gebruik van het domein, staat volgende merkwaardige argumentatie van de dienst Stedenbouw: 'Het oprichten van om het even welk gebouw is aan de vergunningsplicht onderworpen, ook het oprichten van gebouwen op militaire domeinen. Enkel en alleen voor militaire gebouwen waarvoor om veiligheidsredenen geheimhouding noodzakelijk wordt geacht, kan er van deze algemene regel worden afgeweken.'

Dit is natuurlijk een zeer rigide interpretatie van de wet op de stedenbouw van 29 maart 1962 en heeft verstrekkende gevolgen. Op elk militair domein staan wel gebouwen waarvoor geheimhouding evident lijkt, maar evenzeer staan er gebouwen waar dat niet het geval voor is. Ik denk dan onder meer aan de mess voor officieren, slaappleatsen, de sporthal en dergelijke meer.

Minister Flahaut verwees in zijn antwoord naar een ontwerp van samenwerkingsprotocol tussen het ministerie van Landsverdediging en het Vlaamse Gewest van 1999. Dit protocol zou bepalen 'dat er geen bouwvergunning vereist is voor werken met geheim of operationeel karakter, uitgevoerd ten voordele van de Belgische Krijgsmacht of in het raam van internationale verplichtingen.' Minister Flahaut verwees ook naar het besluit van de Vlaamse Regering van 14 april 2000 waar in artikel 3, 19°, staat dat er geen stedenbouwkundige vergunning vereist is voor het optrekken van installaties en gebouwen in gebieden die op de plannen van aanleg of op de uitvoeringsplannen aangegeven zijn als militair domein en die van strategisch belang zijn.

Het ministerie van Landsverdediging bepaalt dus zelf wat valt onder 'geheimhouding om veilig-

Heeren

heidsredenen' en 'strategisch belang'. Anderzijds gaf minister Flahaut aan dat werken op militair domein ten behoeve van derden onderhevig zijn aan de gewone procedure voor stedenbouwkundige vergunningen. Betekent dit dat in die witte vlekken alles kan? Als dat niet het geval is, waarom is er dan een vergunning nodig?

Mijnheer de minister, is er een protocol tussen het Vlaamse Gewest en het ministerie van Landsverdediging dat het vrije gebruik van militaire domeinen toelaat of beknot, en op vlak van vergunningen al dan niet afspraken vastlegt? Veronderstelt het feit dat er geen ordening is in militaire gebieden niet het vrije gebruik van deze terreinen, ook voor infrastructuur en gebouwen in concessie aan derden? Zo ja, welke bevoegdheden heeft de Vlaamse overheid dan in het kader van de ruimtelijke ordening over de werkzaamheden op militaire domeinen? Indien neen, wat is de argumentatie en de wettelijke basis hiervoor?

Moet er voor het oprichten van gebouwen op militaire domeinen door militairen een bouwvergunning worden aangevraagd? Moet een gemeente eisen dat civiele werken op militaire domeinen voorwerp worden van vergunningen? Moet de gemeente optreden indien dit niet het geval zou zijn?

Indien we uitgaan van de rigide interpretatie van de dienst Stedenbouw waarbij uitzonderlijk geen vergunning nodig is voor gebouwen op militaire domeinen waarvoor om veiligheidsredenen geheimhouding noodzakelijk wordt geacht, is de vraag welk soort classificatie deze gebouwen dan hebben. Hoeveel gebouwen vallen onder de uitzonderingsregel?

Waarom zijn een mess voor officieren, slaapplaatsen of een sporthal op militair domein niet vergunningsplichtig als die voor militairen zijn, maar wel als die voor derden zijn, weliswaar met toelating van de militaire overheid?

Waarom zouden werken op militaire domeinen ten behoeve van derden onderhevig zijn aan de gewone procedure voor stedenbouwkundige vergunningen? Wanneer is dit van toepassing? Waar staat dit bepaald?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de voorzitter, deze vraag heeft te maken met ruimtelijke ordening, maar gaat volgens mij om veel meer dan dat. De toepassing van de Vlaamse regelgeving op militaire domeinen stelt in het algemeen problemen, ook op het vlak van leefmilieu en toerisme. Dat is onlangs nog gebleken met de problematiek van de militaire camping aan de kust. Het is blijkbaar onmogelijk om daar de Vlaamse regelgeving te doen toepassen. Het probleem is dus breder dan ruimtelijke ordening alleen.

Ik heb over dit onderwerp al schriftelijke vragen gesteld aan minister Bourgeois en minister-president Letermé. Ze antwoorden me telkens dat ze het zullen aankaarten op het federale niveau en bij minister Flahaut. Mijn eerste vraag dateert inmiddels van 10 september 2004, waarbij wordt verwezen naar een protocol over de toepassing van de Vlaamse regelgeving op militaire domeinen. Tot op heden heb ik daar echter niets over vernomen en ik heb de indruk dat dit op een dood spoor zit.

De voorzitter: De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts: Mijnheer de voorzitter, ik kan kort zijn. De vraag is welke bevoegdheid het Vlaamse Gewest heeft over militaire infrastructuren. Het zal pas beteren op de dag dat Vlaanderen eigen bevoegdheid over het leger verwerft.

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, dit dossier is niet nieuw. Als parlements lid heb ik ooit voormalig minister Kelchtermans geïnterpelleerd over dezelfde materie, maar blijkbaar zijn we nog niet veel verder geraakt.

Inzake het planologisch aspect stelt u dat militaire gebieden op het gewestplan niet zijn ingekleurd, maar dit is een fout uitgangspunt. Als u daarvan uitgaat, zou dit impliceren dat militaire gebieden niet onder de bevoegdheid Ruimtelijke Ordening ressorteren.

Mevrouw Veerle Heeren: Zijn militaire gebieden witte vlekken op de gewestplannen?

Minister Dirk Van Mechelen: Neen, ze hebben een witte kleur. Dat had evengoed oranje, paars of turkoois kunnen zijn. Uw uitgangspunt is verkeerd. Het feit dat ze in het wit zijn ingekleurd, betekent niet dat het witte vlekken zijn. Ze zijn wel degelijk bestemd.

Militaire domeinen worden via het koninklijk besluit van 28 december 1972 – het fameuze stamboekbesluit – betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen, in een witte kleur aangegeven en bijkomend aangeduid met de hoofdletter 'M'. Artikel 17.6.1. van dit besluit duidt ze als bestemming aan, weliswaar zonder nadere voorschriften. Deze terreinen worden aldus wel degelijk door de gewestplannen bestemd. Overeenkomstig artikel 2 van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening gecoördineerd op 22 oktober 1996, hebben de gewestplannen integraal een bindend en verordenend karakter.

In die optiek is het niet meer dan logisch dat in principe de regelgeving inzake ruimtelijke ordening ook van toepassing is op militaire domeinen. Dat principe werd reeds gehonoreerd door de Stedenbouwwet van 29 maart 1962. Artikel 48 bepaalde uitdrukkelijk dat de minister de bouwvergunning verleent wanneer deze wordt aangevraagd door een administratieve of – en dat is in deze belangrijk – een militaire overheid. Ook bij de voorbereiding van deze Stedenbouwwet werd reeds gesteld dat Defensie zich voortaan moet conformeren aan de ruimtelijke voorschriften die voor iedereen gelden. Ik verwijs naar de Handelingen van de Kamer van 16 februari 1961 op pagina 37.

Op grond van artikel 99, paragraaf 2, van het decreet ruimtelijke ordening van 18 mei 1999 heeft de Vlaamse Regering een besluit uitgewerkt waarbij bepaalde werken, handelingen en wijzigingen worden vrijgesteld van de plicht om een stedenbouwkundige vergunning te verkrijgen. Het gaat om het besluit van 14 april 2000 tot bepaling van de vergunningsplichtige functiewijzigingen en van de werken, handelingen en wijzigingen waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning nodig is.

Artikel 3, paragraaf 19, van dat besluit stelt sommige installaties en gebouwen op militair domein vrij van het verkrijgen van een vergunning. Meer bepaald gaat het om 'het optrekken van installa-

ties en gebouwen in gebieden die op de plannen van aanleg of op de uitvoeringsplannen aangegeven zijn als militair domein, mits aan alle van de volgende vereisten voldaan is: die installaties en gebouwen zijn van strategisch belang; die installaties en gebouwen komen voor op een lijst, gevoegd bij een protocol, gesloten tussen de minister van Landsverdediging en de Vlaamse minister van Ruimtelijke Ordening; en die installaties zijn niet gelegen in een beschermd of voorlopig beschermd landschap'.

Zowel binnen de Vlaamse administratie als bij de militaire overheid is er de voorbije jaren overleg gepleegd om te komen tot een samenwerkings-overeenkomst onder de vorm van een basisprotocol op het vlak van ruimtelijke ordening en andere gewestelijke regelgevingen, bijvoorbeeld de milieuregelgeving. De opzet van het basisprotocol is duidelijke algemene afspraken te maken over de toepassing van en het toezicht op de gewestelijke regelgeving bij militaire handelingen en activiteiten op militaire domeinen.

Dit protocol is nog steeds niet voorhanden. Er wordt teruggevallen op het revolutionair decreet van 8 en 10 juli 1791 betreffende de bewaring en indeling van de versterkte plaatsen en militaire posten. Dit decreet bepaalt onder meer: 'Voor alle aangelegenheden die uitsluitend op de eigenlijke militaire dienst betrekking hebben, zoals het verdedigen van de plaats, het bewaken en het bewaren van alle militaire inrichtingen en goederen zoals ziekenhuizen, arsenalen, kazernen en magazijnen, is de militaire overheid volstrekt onafhankelijk van de burgerlijke macht.' De regelgeving inzake ruimtelijke ordening is dus vandaag niet van toepassing op de inrichtingen die verband houden met de eigenlijke militaire dienst.

De rechtspraak interpreteert dit begrip 'eigenlijke militaire dienst' op een strikte en duidelijke manier. Onder dit begrip moeten effectief de bouwwerken worden verstaan die enkel onder bescherming van het militair geheim kunnen worden opgericht, om te voorkomen dat de goede werking ervan of de veiligheid van de militairen op het spel worden gezet. In het vonnis werd bijvoorbeeld gesteld dat men redelijkerwijze niet kan aannemen dat de bouw van een brug op aandrijving in de nabijheid van het openbaar wegennet, onder het militair geheim valt. Datgene wat beschouwd wordt als werken en handelingen op

Van Mechelen

een militair domein die ontsnappen aan de voogdij van de regelgever, zijn enkel die handelingen die stricto sensu onder 'de bescherming van het militair geheim' vallen.

Inzake het al dan niet vergunningsplichtig zijn van de door u aangegeven voorbeelden van een mess of een sporthal ten behoeve van militairen, zou men juridisch kunnen redetwisten. Mij komt het alvast voor dat deze inrichtingen niet 'onder bescherming van het militair geheim' ressorteren en bijgevolg wel degelijk vergunningsplichtig zijn. Ik maak me evenwel weinig illusies dat de federale overheid hier anders over zal denken. In die optiek verdient het de voorkeur dat een en ander eenduidig wordt geregeld via een protocolovereenkomst tussen de gewestelijke en federale overheid.

Aangezien de problematiek zich niet enkel stelt op het vlak van de regelgeving ruimtelijke ordening, maar ook bijvoorbeeld op het vlak van de regelgeving inzake leefmilieu, is het een bevoegdheidsoverschrijdende materie. Ik zal in samenspraak met minister Peeters en de minister-president opnieuw een initiatief nemen. Dat is tijdens de vorige legislatuur ook gebeurd, maar de minister van Landsverdediging is hier niet erg gevoelig voor. We moeten opnieuw een offensief lanceren, eventueel eindigend met een inschrijving van het dossier op het Overlegcomité.

Naar aanleiding van een interpellatie van de heer Frans Peeters over militaire domeinen, heb ik een formeel schrijven gericht aan minister Flahaut met betrekking tot de desaffectatie van militaire domeinen. We hebben de stelling ingenomen dat de minister van Ruimtelijke Ordening daarvan in kennis zou worden gesteld. Ik wacht nog op het antwoord van de federale minister.

In uw laatste deelvraag suggereert u dat op militaire domeinen werken ten behoeve van derden zouden kunnen worden uitgevoerd. Ik wijs erop dat militaire domeinen in beginsel tot het openbaar domein behoren. Ook de gebouwen die niet door militairen worden betrokken, zullen aldus minstens voor militaire doeleinden moeten worden aangewend. Constructies voor strikt particulier gebruik op militaire domeinen zijn niet mogelijk, aangezien deze domeinen niet in de handel zijn.

Het zijn openbare domeinen of ze moeten worden gedesaffecteerd. Vele jaren geleden lag aan de grondslag van mijn interpellatie de oprichting van een hondenclub zonder bouwvergunning op een militair domein in Kapellen. Mijns inziens is dat volledig onrechtmatig en moet de gemeente de mogelijkheid hebben om een proces-verbaal op te stellen.

Deze problematiek zit allang in een impasse. Er is een basisprotocol opgesteld met nogal wat afspraken, doelstellingen en voorwaarden, maar bij mijn weten is dit nooit door beide partijen geratificeerd. Ik neem akte van de verzuchtingen van de commissie. We moeten hier werk van maken, in overleg met de minister van Leefmilieu. Ik zal dienaangaande een formeel schrijven richten aan de minister-president om de werkzaamheden op te starten.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik was gaan zoeken of er tijdens de vorige legislatuur vragen zijn gesteld over dit onderwerp, maar ik weet niet of alles al op de website ter beschikking is van de tijd dat u nog parlamentslid was.

Dit probleem zal zich allicht op vele militaire domeinen voordoen. Ik hoop dat u de druk op de federale regering kunt opvoeren om hier komaf mee te maken en het allemaal in een protocol te gieten. Er zijn heel wat vzw's die vandaag gebouwen in gebruik hebben op militaire domeinen en daar misschien zelfs verbouwingen aan hebben gedaan. Ze hebben dat dus eigenlijk zonder vergunning en onrechtmatig gedaan. Wat zal daarmee gebeuren? Gaat u dat met één pennentrek in het protocol regulariseren? Ik vermoed dat er redelijk wat vzw's zijn die al tientallen jaren in overtreding zijn.

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Ik zat van 1987 tot 1991 in de Kamercommissie Defensie en toen is beslist om de militieplicht op te schorten. Een gevolg daarvan was dat militaire domeinen die werden gebruikt voor de opleiding van miliciens, leeg kwamen te staan. Ik denk aan de kazerne in mijn gemeente en die in Turnhout die geen doelstelling meer hadden. Er is toen een eerste desaf-

Van Mechelen

fectatie gebeurd en ik heb minister Kelchtermans daar destijds over geïnterpelleerd. Er is een protocol tot stand gekomen tussen Vlaanderen en het federale niveau waarin staat dat gedesaffekteerde domeinen slechts verkocht kunnen worden na bestemmingswijzigingen. Er werd dus geen 'wit' verkocht.

Ondertussen zijn een aantal militaire domeinen 'militair domein' gebleven, zonder dat ze als dusdanig worden gebruikt. Het Fort in Kapellen is zo'n voorbeeld.

Mevrouw Veerle Heeren: Is dat daar waar het asielcentrum is ondergebracht?

Minister Dirk Van Mechelen: Neen, dat is in de kazerne die gedesaffecteerd is. Het militair domein wordt momenteel gebruikt als legermuseum dat bij mijn weten geen onderdeel uitmaakt van de krijgsmacht.

We zitten in een schemerzone. De interpellatie van de heer Peeters was erg interessant omdat we een lijst gekregen hebben van alle militaire domeinen in Vlaanderen die in aanmerking komen voor desaffectatie. Die lijst is me overgemaakt door de minister van Landsverdediging. Er is daarna een brief naar hem gestuurd waarin staat dat als er planologische wijzigingen moeten komen, die via het Vlaamse Gewest moeten gebeuren.

Dan is er nog de kwestie van onderverhuur van militaire domeinen aan vzw's of particulieren die er mijns inziens onrechtmatige constructies oprichten, verbouwingen uitvoeren of functiewijzigingen doorvoeren. Er moet daartoe een algemene regeling tot stand worden gebracht. Elke gemeente is echter bezig met een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan. Het spreekt voor zich dat het belangrijk is dat gemeenten die weet hebben van dit soort toestanden, bij hun planologisch proces rekening houden met een mogelijke alternatieve invulling van de domeinen.

We moeten aan minister Flahaut duidelijk maken dat ruimtelijke ordening een Vlaamse bevoegdheid is. Als er morgen een gebouw wordt opgericht dat onder het militair geheim valt, dan hoef ik dat niet te weten. Als er echter een bivakruimte wordt gebouwd om te verhuren aan de scouts, dan moet ik dat wel weten en is daar een vergunning voor nodig.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de minister, we zitten allemaal op dezelfde golflengte inzake de toepassing van de Vlaamse regelgeving op militaire domeinen. Ik hoor u graag zeggen dat u aan de minister-president zal vragen om een initiatief te nemen. In januari heb ik een schriftelijke vraag aan minister Bourgeois gesteld. Hij heeft net hetzelfde antwoord gegeven. Ik heb ondertussen ook een antwoord van de minister-president gekregen. Hij zegt: 'Ik heb de vraag ondertussen formeel gesteld aan de federale minister van Landsverdediging om de onderhandelingen opnieuw op te starten. Ik wacht momenteel op een antwoord. Indien nodig zal ik deze vraag formeel aankaarten op het Overlegcomité'. Ik denk dat de tijd gekomen is om via het Overlegcomité wat druk te zetten op de minister van Landsverdediging.

Mevrouw Veerle Heeren: Hebt u die lijst die u hebt gekregen naar aanleiding van de interpellatie van de heer Peeters, ter beschikking van de commissieleden gesteld?

Minister Dirk Van Mechelen: Ik heb een kopie aan de voorzitter gestuurd met als bedoeling die over te maken aan de leden van de commissie.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Stern Demeulenaere tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over zonevremde waardevolle gebouwen

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Demeulenaere tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over zonevremde waardevolle gebouwen.

Mevrouw Demeulenaere heeft het woord.

Mevrouw Stern Demeulenaere: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, de regeling voor zonevremde woningen en bedrijven heeft heel wat problemen kunnen oplossen. Terecht kan worden gesteld dat de meeste eigenaars weer ten volle van hun eigendomsrecht gebruik kunnen maken. Wel blijven er kleine problemen bestaan. Zo is er een probleem met de

Demeulenaere

ruimtelijke toekomst van nogal wat waardevolle historische gebouwen zoals herenhuizen, kasteeltjes en authentieke boerderijen waarvan de ligging en/of huidige functie zonevreemd zijn geworden.

De kosten voor renovatie zijn dikwijls onbetaalbaar en het herbouwen in authentieke stijl is onmogelijk door de volumebeperking tot 1000 vierkante meter. Een oplossing zou kunnen zijn om deze gebouwen te laten klasseren als beschermd monument, hetgeen een herbouwing met volumevermeerdering tot 20 percent mogelijk zou maken. Dit brengt echter een enorme administratieve last mee.

Mijnheer de minister, hebt u kennis van deze problematiek? Kan de administratie statistisch in kaart brengen over hoeveel gebouwen het in Vlaanderen gaat? Bent u voorstander van het versoepelen van de administratieve last bij het klasseren als beschermd monument van waardevolle zonevreemde gebouwen en bij het verlenen van de stedenbouwkundige vergunning tot herbouw in authentieke stijl zodat dergelijke dossiers sneller kunnen worden afgehandeld? Indien dit niet mogelijk is, bent u te vinden voor het afschaffen van de volumebeperking bij het herbouwen van waardevolle zonevreemde gebouwen, mits het invoeren van een duidelijk kader zoals bijvoorbeeld het herbouwen in authentieke stijl?

De voorzitter: De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts: Ik beaam dat er heel wat problemen van de zonevreemde gebouwen en bedrijven zijn weggewerkt. Het heeft veel bloed, zweet en tranen gekost, maar er blijven nog veel problemen bestaan. Dit alles was niet nodig geweest, als de andere partijen destijds het voorstel van het Vlaams Belang hadden goedgekeurd om zonevreemd gemaakte gebouwen, die bestonden voor de aanmaak van de gewestplannen, opnieuw zone-eigen te maken. Momenteel worden er in bepaalde gevallen nog steeds eigenaars gediscrimineerd, hoewel ze absoluut niets verkeerd hebben gedaan. Dat is onrechtvaardig. Mijnheer de minister, ik hoop dat u daar wat aan doet.

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Ik wil eerst even het bestaande juridische kader schetsen, om te weten wat vandaag mogelijk is. Artikel 195 bis van het meermaals gewijzigde decreet van 18 mei 1999 bevat een aantal mogelijkheden voor beschermde gebouwen: 'De vergunningverlenende overheid en/of, met toepassing van artikel 193, paragraaf 2, de gemachtigde ambtenaar bij het verlenen van een gunstig advies, kunnen afwijken van de voorschriften van een plan van aanleg indien de aanvraag betrekking heeft op ten eerste het verbouwen, het herbouwen op dezelfde plaats binnen het bestaande bouwvolume, of het uitbreiden met maximaal 20 percent van het bestaande bouwvolume van een bestaand vergund gebouw dat definitief beschermd is als monument in het kader van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten; ten tweede de wijziging van de functie van een bestaand vergund gebouw dat definitief beschermd is als monument in het kader van het voornoemde decreet van 3 maart 1976, voorzover de voortzetting van de vroegere functie onmogelijk blijkt of een duurzame leefbaarheid van het gebouw niet garandeert en de nieuwe functie de erfgoedwaarde ongeschonden laat of verhoogt.' We hebben de discussie in de commissie gevoerd over het omzetten van de Conventie van Granada.

Voor niet-beschermd gebouwen die toch een zekere erfgoedwaarde hebben, bestaan er eveneens mogelijkheden. Artikel 10 van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 november 2003 tot bepaling van de toelaatbare functiewijzigingen voor gebouwen, gelegen buiten de geëigende bestemmingszone, bepaalt: 'Met toepassing van artikel 145 bis, paragraaf 2, van het decreet kan een vergunning worden verleend voor het geheel of gedeeltelijk wijzigen van het gebruik van een gebouw of gebouwencomplex, voorzover aan de vier voorwaarden is voldaan. Ten eerste, het gebouw of gebouwencomplex is opgenomen in de inventaris van het bouwkundige erfgoed, – daarin proberen we alle waardevol bouwkundig erfgoed op te nemen – opgesteld met toepassing van artikel 3, punt 2, van het Koninklijk Besluit van 1 juni 1972 tot oprichting van een Rijksdienst voor Monumenten- en Landschapszorg bij het Ministerie van Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur, en vastgesteld door de Vlaamse minister, bevoegd voor de monumenten en landschappen; ten tweede de voortzetting van de vroegere func-

Van Mechelen

tie blijkt niet haalbaar of garandeert de duurzame leefbaarheid van het gebouw of het gebouwencomplex niet; ten derde de nieuwe functie laat de erfgoedwaarde ongeschonden of verhoogt ze; ten vierde de administratie, bevoegd voor de monumenten en landschappen, brengt een gunstig advies uit over de aanvraag. Ze spreekt zich minstens uit over de eerste drie voorwaarden.'

Verder zijn er de klassieke mogelijkheden voor zonevreemde gebouwen, die uiteraard ook voor deze gebouwen van toepassing zijn. Zo kunnen ze worden verbouwd binnen het bestaande bouwvolume. Ze kunnen ook worden herbouwd, maar dan moet het volume tot 1000 kubieke meter worden herleid.

Ten slotte wijs ik op de planologische aanpak. Gemeenten kunnen de specifieke bouw mogelijkheden voor dergelijke gebouwen immers gebiedsgericht bepalen in gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen. Toevallig zijn we in onze gemeente bezig met een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan, waardoor een historisch gebouw dat in de oorlog is verdwenen, kan worden herbouwd.

Mevrouw Demeulenaere, u vraagt of de problematiek statistisch in kaart kan worden gebracht. Ik kan slechts verwijzen naar de gekende inventaris 'Bouwen door de eeuwen heen', waarvan ik onlangs nog een boekdeel aan de pers heb voorgesteld. Die inventaris bevat immers een lijst van zowel beschermde als beschermenswaardige gebouwen. Dat zijn 2 verschillende zaken.

Om over te gaan tot bescherming, moeten de intrinsieke kwaliteiten van elk gebouw worden afgewogen op basis van de erfgoedwaarden, zoals die worden omschreven in het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten. De aanwezigheid van deze waarden vormt het uitgangspunt voor elke bescherming. Vorige week heb ik een lijvige reeks beschermingen van de stad Oostende goedgekeurd. In Vlaanderen wordt vandaag nogal wat beschermd. Soms gaan we daarbij heel ver.

Een exacte statistische lijst maken van deze problematiek is niet evident, omdat het inventarisatieproces nog niet is voltooid en logischerwijze zijn nog niet alle beschermenswaardige gebouwen

ook daadwerkelijk beschermd. Monumenten en landschappen beschermen is een heel dynamisch proces. We beschermen vandaag zaken waar 50 jaar geleden vragen over zouden gesteld zijn. Het beschermen van mijnen voor de industriële archeologie bijvoorbeeld was 20 jaar geleden niet denkbaar. We gaan dus wel vooruit.

Mevrouw Demeulenaere, u vraagt of ik bereid ben om dergelijke gebouwen versneld te klasseren, zodat de eigenaars ze nadien kunnen afbreken en herbouwen. Dat begrijp ik niet goed. De afdeling Monumenten en Landschappen doet nu reeds enorme inspanningen om de administratieve last inherent aan beschermingen te beperken door onder meer de proceduretijd zo kort mogelijk te houden. Essentiële procedurerepellen zoals het organiseren van een openbaar onderzoek vergen echter noodzakelijkerwijze tijd. Een redelijke proceduretijd zal bijgevolg steeds vereist zijn voor het voeren van een onderzoek ten gronde, zoals het bepalen van de aanwezige erfgoedwaarden.

Als ik op voorstel van mijn administratie een gebouw bescherm, dan is dit niet met de bedoeling om dat gebouw vervolgens af te laten breken. Het oogmerk is om het betreffende gebouw te bewaren voor de volgende generaties. Als minister bevoegd voor Monumenten en Landschappen, kunt u van mij bezwaarlijk verwachten dat ik mijn medewerking verleen aan pistes die geen betrekking hebben op het wezenskenmerk van de monumentenzorg. Herbouwen in authentieke stijl, zoals u voorstelt, strookt immers niet met de hedendaagse visie op momentenzorg. Artikel 9 uit het Charter van Venetië bepaalt hoe er moet worden gerestaureerd en stelt dat hedendaagse aanvullingen duidelijk anders moeten zijn van stijl en vormgeving.

Gelet op de geschetste visies inzake het beheer van waardevolle gebouwen kan een volumeuitbreiding in authentieke stijl dan ook bezwaarlijk worden verantwoord. We hebben hier ooit een discussie gevoerd over de restauratie van orgels. Er waren mensen die het orgel wilden herstellen in zijn authenticiteit, zodat het niet meer bespeelbaar is. Anderen wilden het restaureren om het te bewaren maar ook als instrument te gebruiken. Van gebouwen is het vanzelfsprekend dat we ze zo gaaf en identiek mogelijk willen behouden. Uitbreidingen moeten altijd conform het Charter van Venetië.

Van Mechelen

Ik opteer dan ook niet voor een decretaal initiatief, maar voor een planologische aanpak. De gemeente kan immers via een gebiedsgerichte aanpak in een RUP, een te algemeen concept voorkomen. Voor decretale wijzigingen voor zonevreemde gebouwen, woningen of bedrijven kunnen we met het decreet een algemeen kader creëren. Ik noem dat het confectiepak. Voor een ruimtelijk specifiek geval pleit ik voor het maatpak, dat via een planologisch proces tot stand wordt gebracht.

Decretaal is er de voorbije vijf jaar een vrij omvangrijk kader uitgewerkt, waarbinnen een en ander kan worden aangepakt, opgelost en vergund. We gaan daar soepel mee om. Als er iets uitzonderlijks gebeurt, moet dat via een RUP.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Stern Demeulenaere tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de vereiste stedenbouwkundige vergunningen bij groepswooningbouw

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Demeulenaere tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de vereiste stedenbouwkundige vergunningen bij groepswooningbouw.

Mevrouw Demeulenaere heeft het woord.

Mevrouw Stern Demeulenaere: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, voor privé-groepswooningbouw is de aanleg van infrastructuur noodzakelijk. Uiteraard is hiervoor een stedenbouwkundige vergunning vereist. Pas na de realisatie van de vereiste infrastructuur kunnen de stedenbouwkundige vergunningen voor de bouw van de woningen worden aangevraagd. Evenwel zou deze procedure niet verplicht zijn voor projecten van openbaar initiatief of voor projecten van socialehuisvestingsmaatschappijen. Hierbij zou dus niet moeten worden gewacht op de realisatie van de vereiste wegeninfrastructuur om over te gaan tot de indiening van bouwaanvragen. Hier-

door worden privé-investeerders en ondernemers uiteraard benadeeld aangezien ze worden geconfronteerd met een langere termijn voor de realisatie van hun projecten.

Mijnheer de minister, hebt u kennis van deze problemen? Is er inderdaad een verschil tussen projecten van privé-initiatief en projecten van openbaar initiatief? Waarom is dat zo? Is dat om financiële redenen? Welke maatregelen plant u om dit verschil weg te werken?

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Demeulenaere, om de problemen die u schetst, in het juiste perspectief te kunnen interpreteren, verwijs ik naar artikel 100 van het decreet van 18 mei 1999, houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening. Ik citeer:

‘Paragraaf 1: Op een stuk grond, gelegen aan een weg die, gelet op de plaatselijke toestand, onvoldoende is uitgerust, kan geen stedenbouwkundige vergunning worden verleend voor het bouwen van een commercieel, ambachtelijk of industrieel gebouw of voor het bouwen van een woning, met uitzondering van een land- of tuinbouwbedrijf en van een exploitatiewoning van een land- of tuinbouwbedrijf. Ongeacht de plaatselijke toestand, wordt als minimale uitrusting beschouwd een met duurzame materialen verharde weg, voorzien van een elektriciteitsnet.

Paragraaf 2: De stedenbouwkundige vergunning voor de woningen van een sociaal woonproject in de betekenis van artikel 2, paragraaf 1, van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode, kan, in afwijking van paragraaf 1, eerste lid, verleend worden zodra de stedenbouwkundige vergunning voor de wegen en infrastructuur voor de realisatie van het sociaal woonproject verleend is.

De stedenbouwkundige vergunning voor de gebouwen op een bedrijventerrein dat door de overheid wordt ontwikkeld, kan, in afwijking van paragraaf 1, eerste lid, verleend worden zodra de stedenbouwkundige vergunning voor de wegen en infrastructuur voor de realisatie van het bedrijventerrein verleend is.’

Van Mechelen

Het algemene principe is dus dat stedenbouwkundige vergunningen voor gebouwen enkel worden verstrekt als de desbetreffende bouwgronden effectief gelegen zijn aan een voldoende uitgeruste weg. Men kan niet verkavelen en bouwvergunningen uitreiken, tenzij de wegenis en vooral de rioleringsinfrastructuur aanwezig is.

Het betreffende principe, dat niet ter discussie staat, stond reeds ingeschreven in de basiswet op de stedenbouw uit 1962. De overheid wou er zeker van zijn dat er geen gebouwen zouden worden opgericht op plaatsen waar de weguitrusting niet voldeed, teneinde onder meer bij voorbaat te vermijden dat na het oprichten van de gebouwen een beroep zou worden gedaan op de lokale overheid om de wegenis aan te leggen op kosten van de gemeenschap. Afwijken van voormeld principe impliceert dan ook het voorhanden zijn van gegronde redenen, evenals de garantie dat er terzake geen misbruiken zouden ontstaan.

Het Vlaams Parlement heeft met het decreet van 19 mei 1999 twee afwijkingen, die voorheen niet bestonden, toelaatbaar gemaakt. De eerste afwijkingmogelijkheid heeft betrekking op socialewoonbouwprojecten, de tweede afwijkingmogelijkheid heeft betrekking op bedrijventerreinen die door de overheid worden ontwikkeld.

Mevrouw Demeulenaere, als u vraagt naar de reden voor het verschil, verwijs ik naar de memorie van toelichting bij hetzelfde decreet: 'In paragraaf 2 wordt de mogelijkheid voorzien voor sociale woonprojecten dat, van zodra de vergunning voor de wegen en de infrastructuurwerken verleend is, ook reeds de vergunning voor de woningen kan afgeleverd worden. Eenzelfde uitzondering wordt gemaakt voor de bedrijventerreinen die door de overheid ontwikkeld worden. Deze uitzonderingen worden toegelaten omdat het in beide gevallen een overheid is die moet instaan voor de wegeninfrastructuur en men er kan van uitgaan dat de overheid deze infrastructuur zal realiseren gelijktijdig of vóór het afwerken van de bouwwerken voor bewoning of industriële benutting.'

Ik durf niet met stelligheid beweren dat dit verschil moet worden weggewerkt. We moeten immers beleidsmatig vermijden dat bijvoorbeeld woningen kunnen worden gebouwd langsheen niet of zeer slecht uitgevoerde wegenis, waarbij

vervolgens de lokale overheid systematisch het gelag zou moeten betalen. De uitzondering die de decreetgever op 18 mei 1999 heeft ingeschreven, is ingegeven door de logica dat als een overheid sociale woningen of een bedrijventerrein wil oprichten, men er redelijkerwijs van uit mag gaan dat de overheid de wegenis zal aanleggen als ze de bouwvergunning heeft bekomen voor die wegenis. Bij privé-ontwikkelaars kan men daar niet altijd van uitgaan. Er is dus inderdaad sprake van een verschil, maar dat moet niet worden weggewerkt.

De voorzitter: Mevrouw Demeulenaere heeft het woord.

Mevrouw Stern Demeulenaere: Mijnheer de minister, ik begrijp de problematiek omtrent het aanleggen van infrastructuur. Kan er echter niet worden gedacht aan een voorwaardelijke bepaling, zoals ook het geval is bij de uitreiking van milieuvergunningen. Een milieuvergunning is toegestaan mits aan een aantal voorwaarden is voldaan. Als de projectontwikkelaar zijn werk doet, kan misschien slechts één vergunning worden afgeleverd.

Minister Dirk Van Mechelen: Mevrouw Demeulenaere, u hebt het nadeel dat ik vijftien jaar schepen van Openbare Werken ben geweest. Ik ben blij dat eerst de wegeniswerken moeten zijn voltooid en betaald vooraleer er kan worden gebouwd. Het is mijn overtuiging dat we best niet van die regel afwijken, want dat leidt tot onvoorstelbare toestanden. Ik heb ooit op het kabinet van Huisvesting gewerkt tijdens de periode 1981-1985. De wet-Brunfaut hing met haken en ogen aan elkaar. Zo heb ik meegemaakt dat sociale woonwijken werden geopend zonder dat er een straat, een riool of voetpad was. Naar die toestand wil ik nooit meer terugkeren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over het voortbestaan van enkele surf- en watersportclubs aan de Vlaamse kust en de relatie met de subsidiariteit in de ruimtelijke ordening

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Sintobin tot de heer Van Mechelen,

Voorzitter

Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over het voortbestaan van enkele surf- en watersportclubs aan de Vlaamse kust en de relatie met de subsidiariteit in de ruimtelijke ordening.

De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, op 12 mei 2005 werden in de West-Vlaamse provincieraad tien provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen voor strand- en dijkconstructies definitief vastgesteld. Met deze ruimtelijke uitvoeringsplannen wil het provinciebestuur het toeristisch-recreatief functioneren op het strand en de dijk, met in het bijzonder alle tijdelijke en permanente constructies, ruimtelijk ordenen.

Er is van meet af aan geopteerd voor het kwalitatief opwaarderen van bestaande sites, eerder dan het creëren van veel nieuwe zaken. Een belangrijk ruimtelijk principe van deze PRUP's is dat activiteiten en constructies zo veel mogelijk gebundeld moeten worden ter hoogte van bebouwing of verblijfsaccommodatie, en dat aaneengesloten groengebieden van Vlaams belang zo veel mogelijk worden gevrijwaard van intensief toeristisch-recreatief gebruik. Daarom maken deze door de Vlaamse overheid in het verleden afgebakende natuurgebieden ook geen deel uit van de PRUP's.

De PRUP's laten echter wel toe dat er in een aantal streng geselecteerde en laagdynamisch ingevulde plekken van deze groengebieden, tijdens het zomerseizoen een basisaanbod aan tijdelijke voorzieningen wordt toegestaan. Het provinciebestuur geeft toe dat er in verschillende PRUP's zaken voorkomen waar het provinciebestuur een 'passende beoordeling' voor heeft gemaakt. Het gaat concreet om recreatief medegebruik, meer bepaald zachte vormen van recreatie in natuurgebieden van Vlaams belang, maar ook om eventuele bestemming van watersport- en surfclubs die zich bevinden ofwel op de grens van, ofwel gedeeltelijk in natuurgebied.

Het is hoe dan ook zo dat het grootste gedeelte van het strand jarenlang buiten de afbakening van de gewestplannen lag, waardoor het in feite onbestemd gebied was. De beheerder van het strand en de facto ook de eigenaar van het strand, met

name het Vlaamse Gewest, hebben met betrekking tot de inplanting van constructies op het strand in de loop der jaren heel wat overeenkomsten ad hoc gemaakt met zowel privé- als bestuurlijke initiatiefnemers. Dit was tijdelijk, maar werd soms permanent waardoor sommige zaken onvergund zijn en toch blijven voortbestaan. De privé-initiatiefnemers werden hierbij zelfs openlijk ondersteund door de lokale besturen. Een aantal surf- en sportclubs in verschillende kustgemeenten bevinden zich op de grens van natuurgebied en liggen soms zelfs gedeeltelijk in deze gebieden.

In de meeste gevallen zijn ze nu toch opgenomen in het PRUP, ook al valt dit bijvoorbeeld samen met habitat- en vogelrichtlijngebied waardoor er overlapping is. Als gevolg daarvan is er sprake van een 'passende beoordeling over de betekenisvolle belasting'. Dit betekent dat de provincie kan afwijken als er een passende beoordeling volgt die wel ook aan de Vlaamse administratie moet worden voorgelegd. Aminal Natuur adviseerde tijdens de plenaire vergaderingen rond het voorontwerp van deze PRUP's voor deze grensgevallen systematisch negatief. Niets laat vermoeden dat de dienst haar houding zal wijzigen na de definitieve vaststelling van deze PRUP's door de provincieraad. Dat betekent dat de toekomst van deze sport- en surfclubs op ruimtelijk vlak niet gewaarborgd is.

Zowel de bevoegde Vlaamse administraties als de lokale overheden hebben deze onvergunde sportclubs jarenlang laten betijen. Sterker nog, de lokale overheden hebben de organisatorische en ruimtelijke ontwikkeling ervan zelfs gesteund. Er is dan ook een breed maatschappelijk draagvlak voor gegroeid. Het is duidelijk dat de overheid de wenselijkheid van een ruimtelijk beleidskader op de dijk en het strand blijkbaar slechts zeer recent heeft ingezien, waardoor deze particuliere initiatieven jarenlang het signaal hebben gekregen dat ze helemaal niet verkeerd bezig waren.

De opmaak van de PRUP's voor dijk- en strandconstructies is zeer nuttig als illustratie dat rond subsidiariteit in ruimtelijke ordening heel wat praktische vragen kunnen worden gesteld. Het PRUP voor de gemeente Knokke-Heist is hier een goed voorbeeld van. Uiteindelijk besliste de meerderheid in de West-Vlaamse provincieraad om de best geplaatste overheid te laten beslissen over de ruimtelijke toekomst van een onvergunde, maar gerenommeerde sport- en surfclub die deels in

Sintobin

natuurgebied ligt. De provincieraad maakte zich ervan af door te stellen dat Arohm de mogelijkheid heeft om de vergunning alsnog toe te kennen, dat de gemeente een GRUP kan opmaken of het BPA kan aanpassen, en dat de provincie een afzonderlijke PRUP zou kunnen opmaken voor deze site. Het provinciebestuur van West-Vlaanderen stelt dus dat drie niveaus in dit dossier initiatief kunnen nemen. Dit is voor de rechtszekerheid in ruimtelijke ordening allesbehalve een goede zaak.

Gelet op het gegeven dat alle PRUP's uiteindelijk een voorstel inhouden aan de Vlaamse overheid en dat deze als toezichthoudende overheid het goedkeuringsbesluit moet onderschrijven en dus ultieme beslissingsbevoegdheid heeft, had ik u graag een aantal vragen gesteld. Wat is uw beleid en visie tegenover de ruimtelijke bestemming van watersport- en surfclubs aan de Vlaamse kust die zich op de grens van natuurgebied bevinden en waarvan de locatie overlapt met habitat- en vogelrichtlijngebieden? Hoe ziet u de 'passende beoordeling' die het provinciebestuur maakt? Bent u bereid om daadwerkelijk adequate invulling te geven aan de notie subsidiariteit in ruimtelijke ordening en betekent dit dat ook de Vlaamse administraties hier rekening mee moeten houden? Bent u van mening dat met betrekking tot het PRUP voor Knokke-Heist het West-Vlaamse provinciebestuur, dat als taakstelling heeft gekregen om de toeristische en recreatieve structuren af te bakenen, wel degelijk zijn verantwoordelijkheid in deze moet opnemen en a fortiori een voorstel moet formuleren via ofwel opname van de surfclub in het PRUP, ofwel niet-opname in het PRUP, ofwel opmaak van een afzonderlijk PRUP?

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Sintobin, aanleiding voor uw vraag is de beslissing van de bestendige deputatie van West-Vlaanderen van 12 mei 2005 over de tien provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen Strand en Dijk. Deze dossiers zullen mij eerstdaags ter beslissing worden overgemaakt door mijn administratie. Momenteel beschik ik dus nog niet over de definitieve dossiers, met inzonderheid van een

voorstel van beslissing van mijn administratie. Het zou volkomen voorbarig zijn om nu reeds concrete of definitieve uitspraken te doen. Zoals steeds ga ik van het principe uit dat mijn administratie de mogelijkheid moet hebben om de PRUP's te onderzoeken en mij op gemotiveerde wijze een voorstel van beslissing voor te leggen.

Dit doet evenwel geen afbreuk aan het feit dat de ontwerpversies van de PRUP's Strand en Dijk door mij wel gekend zijn. Zoals aangegeven in artikel 45, paragraaf 4, van het decreet van 18 mei 1999 moet de Vlaamse Regering binnen de termijn van het openbaar onderzoek een advies uitbrengen inzake de overeenstemming van een ontwerp van provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan met het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen en de gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen.

De ontwerpversies die betrekking hadden op de gemeenten Blankenberge, Bredene, Brugge, De Haan, De Panne, Knokke-Heist, Koksijde, Middelerke, Nieuwpoort en Oostende werden door mij op 15 september 2004 gunstig geadviseerd, mits er tegemoet wordt gekomen aan de in de overwegende delen van betreffende MB's gestipuleerde opmerkingen, onverminderd de opvolging of weerlegging van bezwaren, opmerkingen en adviezen uitgebracht tijdens het openbaar onderzoek.

Dit laat mij toe – weliswaar zonder kennis te hebben van de definitieve dossiers en bijgevolg met het nodige voorbehoud – uw vraag principieel te beantwoorden. De kuststrook is overduidelijk van bovenlokaal belang. Immers, zowel het RSV als het provinciaal ruimtelijk structuurplan West-Vlaanderen doen uitspraken over de stranden en duinen aan de Kust. Volgens het subsidiariteitsprincipe lijkt het mij aangewezen dienaangaande navolgende bevoegdheidsverdeling te hanteren. Onder gewestelijke bevoegdheid vallen de aaneengesloten duinengebieden die deel uitmaken van het Vlaams Ecologisch Netwerk. Onder provinciale bevoegdheid valt het bovenlokale toeristisch-recreatieve luik.

In die optiek lijkt het mij dan ook een evidentie dat strand- en dijkconstructies een provinciale bevoegdheid vormen. Dienaangaande heeft de provincie West-Vlaanderen trouwens reeds een aantal initiatieven ontwikkeld. Een eerste stap tot de opmaak van een beleidskader voor de

Van Mechelen

inrichting en het gebruik van strand en dijk werd afgewerkt in juni 2000. De hoofdlijnen van dit beleidskader werden opgenomen in het provinciaal ruimtelijk structuurplan West-Vlaanderen, dat door mij op 6 maart 2002 werd goedgekeurd. De PRUP's Strand en Dijk vormen bijgevolg een rechtstreekse uitvoering van het provinciaal ruimtelijk structuurplan West-Vlaanderen. Kortom, strand- en dijkconstructies vormen mijns inziens inderdaad een provinciale bevoegdheid.

Het spreekt dan ook voor zich dat ik mee op basis van voormeld principieel standpunt het voorstel van de provincie West-Vlaanderen inzake de tien PRUP's Strand en Dijk – zodra betreffende dossiers mij door mijn administratie ter beslissing worden overgemaakt – zal evalueren.

Zoals u merkt, ga ik niet in op het aspect 'passende beoordeling' en dit heeft zijn redenen. Ten eerste vormt die 'passende beoordeling' een onderdeel van de beoordeling van de provinciale RUP's, en wens ik niet vooruit te lopen op de concrete inhoud van de definitieve dossiers. Ten tweede ressorteert het aspect 'passende beoordeling' niet onder mijn bevoegdheid, maar onder die van Vlaams minister Peeters. Een evaluatie van het aspect 'passende beoordeling' komt dan ook aan Aminal toe.

Tot hier noodzakelijkerwijze een eerder principieel antwoord op uw vraag om uitleg, omwille van het feit dat ik nog niet ben gevat door de definitieve dossiers inzake de tien PRUP's Strand en Dijk.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. U hebt alleszins duidelijkheid geschapen over de verdeling van de bevoegdheden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Michèle Hostekint tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over publiek-private samenwerking bij het beheer van onroerend erfgoed

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Hostekint tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over publiek-private samenwerking bij het beheer van onroerend erfgoed.

Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, in het Vlaams regeerakkoord staat: 'We activeren het onroerend erfgoed, zijnde monumenten en landschappen, met betrokkenheid van de privé-sector. Onze prioriteit gaat naar visieontwikkeling over de inzet van erfgoed in stedelijke ontwikkelingen. Ook restauratie bekijken we in het raam van een actuele herbestemming.' Deze visie wordt in de beleidsnota verder uitgewerkt, waarin ik lees dat 'onroerend-erfgoed niet alleen moet bekeken worden als een passief bewaren van materiële aspecten, maar ook kan worden ingebed in een dynamisch gebruik. Dit gebruik van het patrimonium is quasi een absolute garantie op een succesvol behoud'.

Dat het beheer een essentiële hoeksteen is van de onroerend-erfgoedzorg wordt in de beleidsnota eveneens beklemtoont. De zorg voor onroerend erfgoed gaat immers in eerste instantie uit van de onroerend-erfgoedeigenaars, van individuele particulier tot de organisatie die dit erfgoed als een goede huisvader behoren te beheren. Toch zijn er tal van voorbeelden van onroerend-erfgoedeigenaars die hun erkende erfgoed niet naar behoren beheren of onderhouden. Vaak zijn zij daartoe ook niet in staat of in de mogelijkheid, dit in tegenstelling tot wat het decreet bepaalt.

Ik wil dit toetsen aan een concreet geval van erfgoedzorg in Roeselare-Rumbeke. Het betreft een geklasseerde wielerpiste waaraan een speciale geschiedenis voorafgaat. Roeselare is een wielersstad waar men trots is op het wielermuseum en de wielerkampioenen. In Rumbeke is er destijds een open wielerpiste aangelegd door Odile Defraye, de eerste Belg die ooit de Tour de France won. In de jaren vijftig en zestig lokte deze attractie veel wie-

Hostekint

lerfanaten en jonge renners. Nadien is de belangstelling een beetje getaand en werd de wielerpiste beetje bij beetje verwaarloosd. Het gevolg is dat de piste helemaal verloederd is en dat de bomen door de betonnen vloer groeien. De omgeving is een desolate wildernis. Tijdens de vorige legislatuur heeft uw voorganger, minister Van Grembergen, het brokje wielergeschiedenis van de sloophamer gered en werd het geklasseerd in 2002. De wielerpiste en het domein zijn momenteel in handen van een privé-eigenaar. De belangstelling voor de piste is opnieuw aangewakkerd doordat de Wielerbond Vlaanderen aan de stad Roeselare heeft gevraagd om een provinciale wielerpiste op te richten voor de opleiding van jonge renners. Of er een nieuwe piste wordt gebouwd of dat de oude wordt gerestaureerd, is nog niet uitgemaakt.

Welke maatregelen kan de Vlaamse overheid treffen indien de onroerend-erfgoedeigenaar zijn verplichtingen inzake onderhouds- en instandhoudingswerken niet nakomt? Kan de Vlaamse overheid zich in de plaats stellen van de eigenaars die verzuimen hun beschermd monument te beheeren of te onderhouden? Zijn de lokale besturen volgens het subsidiariteitsbeginsel hiertoe eveneens gemachtigd? Kan in het concrete voorbeeld de stad Roeselare het initiatief nemen om het beheer en onderhoud van de wielerpiste over te nemen? Zo ja, zijn de alternatieve financieringsmogelijkheden en de verdere uitbouw van PPS waarvan sprake in de beleidsnota, hierop van toepassing? De beleidsnota stelt eveneens dat binnen de legislatuur werk zal worden gemaakt van PPS op vlak van gezamenlijk beheer en de eventuele exploitatie van het erfgoed. Van wie moet het initiatief daartoe uitgaan? Kunnen hierbij derde partijen worden betrokken? Zou in het voorbeeld de Wielerbond Vlaanderen als derde partij kunnen fungeren?

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: In het decreet tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten van 3 maart 1976 is bepaald dat de Vlaamse overheid een proces-verbaal kan laten opstellen van de tekortkomingen inzake onderhouds- en instandhoudingswerken bij monumen-

ten en stads- en dorpsgezichten. De overheid kan bovendien via gerechtelijke weg het herstel in oorspronkelijke staat vorderen.

Daarenboven kan volgens artikels 11 en 13 van ditzelfde decreet een gevangenisstraf van 8 dagen tot 5 jaar en/of een geldboete van 26 tot 10.000 euro worden opgelegd indien een eigenaar of vruchtgebruiker zijn beschermd monument of stads- en dorpsgezicht niet voldoende onderhoudt of verzuimt instandhoudingswerken uit te voeren.

Wanneer er sprake is van verval of zware beschadiging kan men terugvallen op artikels 4 en 5 van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, gewijzigd bij decreet van 14 juli 1993. Deze bepaling stelt dat indien er sprake is van dergelijke wantoestanden na advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen en na machtiging van de koning kan worden overgegaan tot een onteigening.

Het decreet van 3 maart 1976 bepaalt dat er zowel door het Vlaamse Gewest als door de gemeente een proces-verbaal kan worden opgesteld en een strafzaak kan worden ingeleid. Artikel 15, paragraaf 3 van voornoemd decreet stelt zelfs dat indien het monument niet binnen de door de rechtbank gestelde termijn in de vorige staat wordt hersteld, de Vlaamse Regering of de door de Vlaamse Regering aangewezen ambtenaren ambtshalve voor de uitvoering ervan moeten zorgen.

In gevallen van ernstige beschadiging kan worden overgegaan tot een onteigening van een monument. Deze procedure kan uitgaan van de Vlaamse overheid, maar eveneens van de gemeente, conform artikel 4 en 5 van de wet van 7 augustus 1931.

De alternatieve financieringsmogelijkheden en de uitbouw van een publiek-private samenwerking binnen de onroerende erfgoedsector, waarvan sprake in mijn beleidsnota, maken momenteel het voorwerp uit van verder onderzoek. Ik wil dit onderzoek nog in 2005 uitvoeren. De extra middelen die deze werkwijze zal genereren, moeten dienen om de erfgoedzorg nog te verbeteren, in essentie met betrekking tot de aspecten onderhoud en restauratie. Op dit moment leggen we de

Van Mechelen

klemtoon op het verstrekken van onderhoudspremies omdat voorkomen beter is dan genezen.

Momenteel wordt de optimalisatie van de publiek-private samenwerking, waarvan sprake in mijn beleidsnota, nader onderzocht. In mijn beleidsbrief, die mee is geïnspireerd door de Vlaamse minister van Financiën, worden ook nog andere pistes aangeboden, zoals het oprichten van een stichting, die op een gunstige fiscale regelgeving kan rekenen.

In dit dossier is het belangrijk om na te gaan wie de trekker van het project is, ofwel de Koninklijke Belgische Wielrijdersbond ofwel de stad Roeselare. Wij zijn steeds beschikbaar om naar oplossingen te zoeken en vooral om ervoor te zorgen dat waardevol erfgoed wordt beschermd.

Mevrouw Michèle Hostekint: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw verhelderend en hoopgevend antwoord.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over autonome gemeentebedrijven en monumentenzorg

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Verfaillie tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over autonome gemeentebedrijven en monumentenzorg.

De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, volgens het besluit van de Vlaamse Regering van 2001, houdende vaststelling van het premiestelsel voor restauratiewerkzaamheden aan beschermde monumenten, moeten autonome gemeentebedrijven die een beschermd monument in erfpacht of eigendom hebben, worden beschouwd als particuliere premienemers en

niet als lokale besturen, en verkrijgen ze lagere subsidies als gevolg.

Nochtans kan een autonoom gemeentebedrijf dat volledig met publieke middelen werkt, ambtenaren in dienst heeft en publieke doelstellingen tracht te realiseren, bezwaarlijk als particulier worden beschouwd. Voor gemeenten en steden die hun diverse monumenten en erfgoed in een autonoom gemeentebedrijf hebben ondergebracht, heeft deze bepaling vervelende gevolgen. Zo kan restauratie, inrichting en beheer van monumenten ondergebracht zijn in een autonoom gemeentebedrijf om efficiënter te werken en kosten te besparen.

Mijnheer de minister, hoe beoordeelt u deze situatie? Zou het niet logischer zijn om ook de autonome gemeentebedrijven als lokale besturen te beschouwen en dezelfde premiepercentages toe te kennen zoals aan de gemeentebesturen? Ziet u een oplossing om in de toekomst autonome gemeentebedrijven dezelfde subsidies toe te kennen als gemeenten?

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mijneer Verfaillie, inzake de problemen van autonome gemeentebedrijven binnen het restauratiebesluit deel ik volkomen uw mening. Naar aanleiding van een aantal casussen was ik reeds eerder tot een identieke vaststelling gekomen. Met het casino van Oostende bijvoorbeeld doet zich hetzelfde probleem voor.

Privé-bedrijven en autonome gemeentebedrijven ontvangen 25 percent subsidie van de Vlaamse overheid. Provincie en gemeente dragen elk 7,5 percent bij. Lokale besturen ontvangen 60 percent van het Vlaamse Gewest en 20 percent van de provincie. De categorisering van autonome gemeentebedrijven bij de privé-organisaties is dan ook een anomalie, die moet worden weggewerkt. In artikel 256 ter, paragraaf 2, van de Nieuwe Gemeentewet is immers bepaald dat de meerderheid van de raad van bestuur van een autonoom gemeentebedrijf uit gemeenteraadsleden bestaat. Deze raad van bestuur controleert het directiecomité. Bovendien is de betrokken gemeente of stad veelal de enige aandeelhouder van een autonoom gemeentebedrijf. Het is tevens niet onbelangrijk hierbij in

Van Mechelen

ogenschouw te nemen dat alle besluiten van de raad van bestuur van een autonoom gemeentebedrijf onderworpen zijn aan het algemeen administratief toezicht. Autonome gemeentebedrijven gelijkschakelen met privé-organisaties is een misvatting. We moeten dit dus opnieuw bekijken.

Het zou niet meer dan normaal zijn dat deze autonome gemeentebedrijven op eenzelfde manier als steden en gemeenten zouden worden beoordeeld binnen het restauratiepremiebesluit en dus recht zouden hebben op dezelfde premiepercentages als gemeentebesturen. Ik heb mijn administratie gevraagd de aanpassingen van dit besluit voor te bereiden. Het lijkt evenwel weinig zinvol om dat besluit om de haverklap te wijzigen.

Er dringen zich nog andere aanpassingen op. Ik wil dit aanpassen, ik wil dit in een algemene procedure gieten en ik wil ondertussen de bestaande problemen remediëren. Uiteindelijk moeten we de restauratiepremies voor aanvragen van autonome gemeentebedrijven of -besturen identiek behandelen. De gemeenten die dit op tijd hebben ingeschat, doen de aanvraag. Eens de aanvraag is bekomen, wordt het geheel overgedragen aan een autonoom overheidsbedrijf. Uiteindelijk gebeuren dan de werken.

De heer Jan Verfaillie: Mijnheer de minister, stel dat er vandaag een dossier van een autonoom gemeentebedrijf bij u aankomt, dan is de oude regeling nog van toepassing.

Minister Dirk Van Mechelen: Ik probeer dat op te lossen. We zijn het er politiek over eens dat we dezelfde regelgeving van vroeger volgen. In het ultieme geval leggen we dit voor aan de Inspectie van Financiën.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.40 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP : Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN : Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

